

รายงาน

การพิจารณาศึกษารายงานคณะกรรมการการปฏิรูปสังคม
ชุมชน เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการและผู้ด้อยโอกาส
สภาปฏิรูปแห่งชาติ

เรื่อง หลักประกันความมั่นคงด้านรายได้เพื่อการยังชีพ
ของผู้สูงอายุ : การเร่งรัดการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติ
กองทุนการออมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๔

จัดทำโดย คณะกรรมการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี
ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักกรรมการ ๓

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

รายงาน

การพิจารณาศึกษารายงานคณะกรรมการการปฏิรูปสังคม
ชุมชน เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการและผู้ด้อยโอกาส
สภาปฏิรูปแห่งชาติ

เรื่อง หลักประกันความมั่นคงด้านรายได้เพื่อการยังชีพ
ของผู้สูงอายุ : การเร่งรัดการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติ
กองทุนการออมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๔

จัดทำโดย คณะกรรมการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี
ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักกรรมการ ๓

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

(สำเนา)

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะกรรมการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ

คนพิการและผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ที่ สว (สนช)(กมธ ๓) ๐๐๑๙/ร ๔๘) วันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๕๙

เรื่อง รายงานข้อพิจารณาและข้อคิดเห็นของคณะกรรมการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ

คนพิการและผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ตามที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๔/๒๕๕๗ วันพฤหัสบดีที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๗ ได้มีมติตั้งคณะกรรมการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ซึ่งตามข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๘๔ (๑๐) ได้กำหนดให้คณะกรรมการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส มีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติ กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และ ผู้ด้อยโอกาส รวมทั้งประสานกับองค์กรภายในประเทศ ต่างประเทศ ประชาคมนานาชาติเกี่ยวกับแนวทางการความร่วมมือเพื่อส่งเสริมการแก้ปัญหาเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส การส่งเสริม ศักยภาพของชุมชน ด้านการพัฒนาชีวิต ความเป็นอยู่ การสงเคราะห์ดูแลผู้ยากไร้ การสร้างหลักประกัน และความมั่นคงในคุณภาพชีวิตของคนไทยโดยรวม รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยกรรมการคณะนี้ ประกอบด้วย

๑. นายวัลลภ ตังคณานุรักษ์
๒. นายมณฑิธร บุญตัน
๓. นางสุวรรณี สิริเวชชะพันธ์
๔. คุณหญิงทรงสุดา ยอดมณี
๕. นายกิตติศักดิ์ รัตนวราหะ
๖. พลอากาศเอก ชนัท รัตนอุบล
๗. นายแถมสิน รัตนพันธ์
๘. พลตรี จารึก อารีราชการัณย์
๙. พลเรือเอก สุรศักดิ์ หุ่นเรืองรมย์
๑๐. พลเอก วีรณ ฉันทศาสตร์โกศล
๑๑. นางกาญจนารัตน์ ลีวีโรจน์
๑๒. รองศาสตราจารย์กิตติชัย ไตรรัตนศิริชัย
๑๓. พลเอก ธีระวัฒน์ บุญยะประดับ

ประธานคณะกรรมการ
รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
เลขาธิการคณะกรรมการ
โฆษกคณะกรรมการ
กรรมการและที่ปรึกษา
กรรมการและที่ปรึกษา
กรรมการและที่ปรึกษา
กรรมการและที่ปรึกษา
กรรมการ
กรรมการ
กรรมการ

๑๔. นายปรีชา ...

รายงานการพิจารณาศึกษา

รายงานคณะกรรมการปฏิรูปสังคม ชุมชน เด็ก เยาวชน สตรี

ผู้สูงอายุ ผู้พิการและผู้ด้อยโอกาส สภาปฏิรูปแห่งชาติ

เรื่อง หลักประกันความมั่นคงด้านรายได้เพื่อการยังชีพของผู้สูงอายุ : การเร่งรัดการดำเนินงาน

ตามพระราชบัญญัติกองทุนการออมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๔

ด้วยในคราวประชุมคณะกรรมการวิสามัญกิจการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๘ วันอังคารที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๘ ที่ประชุมได้มอบหมายให้คณะกรรมการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เป็นผู้พิจารณา รายงานคณะกรรมการปฏิรูปสังคม ชุมชน เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการและผู้ด้อยโอกาส สภาปฏิรูปแห่งชาติ เรื่อง หลักประกันความมั่นคงด้านรายได้เพื่อการยังชีพของผู้สูงอายุ : การเร่งรัด การดำเนินงานตามพระราชบัญญัติกองทุนการออมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๔ โดยให้ดำเนินการตามอำนาจ หน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ คณะกรรมการได้มอบหมายให้คณะอนุกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน และ ผู้สูงอายุ ดำเนินการพิจารณาศึกษา ดังนี้

๑. จัดการสัมมนาเรื่อง “หลักประกันความมั่นคงด้านรายได้เพื่อการยังชีพของผู้สูงอายุ : การเร่งรัดการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติกองทุนการออมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๔” เมื่อวันจันทร์ที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

๒. จัดการประชุมเพื่อติดตามการบังคับใช้พระราชบัญญัติกองทุนการออมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๔ โดยเชิญผู้แทนจากสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง เข้าร่วมประชุมหารือ และได้ให้ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงาน

๓. จัดทำข้อเสนอแนะของคณะกรรมการต่อการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติ กองทุนการออมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๔

คณะอนุกรรมการได้นำเสนอผลการดำเนินงานข้างต้นต่อคณะกรรมการ และ คณะกรรมการได้มีมติเห็นชอบต่อผลการดำเนินงานพิจารณาศึกษาข้างต้น จึงขอรายงานผลการ พิจารณาศึกษากรณีดังกล่าวต่อคณะกรรมการวิสามัญกิจการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ตามที่ได้รับ มอบหมาย รายละเอียดปรากฏตามเอกสาร

สารบัญ

	หน้า
๑. สรุปรการสัมมนาเรื่อง “หลักประกันความมั่นคงด้านรายได้เพื่อการยังชีพของผู้สูงอายุ : การเร่งรัดการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติกองทุนการออมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๔”	๑
๒. สรุปรการประชุมประเด็นติดตามการบังคับใช้พระราชบัญญัติกองทุนการออมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๔	๑๕
๓. ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธิการต่อการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติกองทุนการออม แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๔	๑๘

สรุปการสัมมนา

เรื่อง “หลักประกันความมั่นคงด้านรายได้เพื่อการยังชีพของผู้สูงอายุ : การเร่งรัดการดำเนินงาน

ตามพระราชบัญญัติกองทุนการออมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๔”

จัดโดย คณะกรรมการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ

คนพิการและผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

วันจันทร์ที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

ณ ห้องรับรอง ๑ - ๒ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๒

คณะกรรมการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้จัดการสัมมนา เรื่อง “หลักประกันความมั่นคงด้านรายได้เพื่อการยังชีพของผู้สูงอายุ : การเร่งรัดการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติกองทุนการออมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๔” ในวันจันทร์ที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ณ ห้องรับรอง ๑ - ๒ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๒ โดยนายวัลลภ ตังคณานุก์กร ประธานคณะกรรมการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ให้เกียรติเป็นประธานเปิดการสัมมนา พลเรือเอก พลวัฒน์ สีโรดม รองประธานคณะอนุกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน และผู้สูงอายุ ได้กล่าวปาฐกถา นำ เรื่อง “พระราชบัญญัติกองทุนการออมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๔” และกล่าวปิดการสัมมนา โดยมีผู้เข้าร่วมการสัมมนาจากหลายภาคส่วน ทั้งเครือข่ายภาคประชาชนด้านแรงงาน ผู้สูงอายุ และเยาวชน นักวิชาการ และสื่อมวลชน สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

การสัมมนานี้จัดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์

๑. เพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติกองทุนการออมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๔
๒. เพื่อนำเสนอประเด็นปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการไม่ดำเนินงานตามพระราชบัญญัติกองทุนการออมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๔
๓. เพื่อติดตามตรวจสอบการบังคับใช้พระราชบัญญัติกองทุนการออมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๔

โดยเฉพาะประชากรภาคแรงงานส่วนใหญ่ของประเทศที่เป็นแรงงานนอกระบบ ยังไม่ได้รับความคุ้มครองเพื่อการชราภาพอย่างทั่วถึง จึงทำให้บุคคลเหล่านี้มีความเสี่ยงที่จะตกอยู่ในความยากจนในวัยสูงอายุอันเนื่องมาจากไม่มีช่องทางหรือโอกาสเข้าถึงระบบการออมเงิน ในขณะที่อยู่ในวัยทำงาน เพื่อสร้างความมั่นคงในบั้นปลายของชีวิตตลอดจนเพื่อเป็นการสร้างวินัยในการออมของประชาชนคนไทยในวัยทำงาน ซึ่งการจัดตั้งกองทุนนี้เพื่อเป็นช่องทางการออมขั้นพื้นฐานให้แก่ผู้ที่ยังไม่ได้รับความคุ้มครองเพื่อการชราภาพให้ได้รับผลประโยชน์ในรูปแบบบำนาญ อันเป็นการสร้างความเท่าเทียมและความเป็นธรรมในการดูแลจากภาครัฐ ซึ่งขณะนี้การดำเนินงานตามกฎหมายยังไม่เป็นรูปธรรมและได้ก่อให้เกิดผลเสียหายกับแรงงานนอกระบบที่มีความตั้งใจจะสร้างหลักประกันยามชราภาพ และการเลื่อนเวลาออกไปยังทำให้ระยะเวลาการจ่ายเงินสะสมและการได้เงินสมทบจากรัฐบาลต้องลดลงตามระยะเวลาที่เลื่อนออกไป โดยเฉพาะกลุ่มผู้ที่มีอายุใกล้ ๖๐ ปี จะเสียโอกาสในการได้รับหลักประกันและการมีรายได้ในยามชรา

หลักประกัน ๓ ด้านที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ

๑. หลักประกันสุขภาพ

๒. หลักประกันด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม

๓. หลักประกันด้านรายได้ ได้แก่ การออมเพื่อยามชราภาพ เบี้ยยังชีพ การมีงานทำหรือมีอาชีพ

หลักประกันด้านเศรษฐกิจหรือหลักประกันด้านรายได้ของผู้สูงอายุ มีความสำคัญและส่งผลโดยตรงต่อความมั่นคงทางกายภาพ สุขภาพ ความมั่นคงทางจิตใจ ซึ่งผู้สูงอายุส่วนใหญ่จะมีรายได้ลดลง ทำงานได้น้อยลง โดยบางรายช่วยเหลือตนเองไม่ได้ ดังนั้น การมีหลักประกันรายได้จะช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับผู้สูงอายุ โดยเฉพาะการออมเงินไว้ช้ายามชราภาพ เป็นกลไกสำคัญที่จะทำให้ผู้สูงอายุมีรายได้และสุดท้ายส่งผลต่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดี

การสร้างหลักประกันทางรายได้ของผู้สูงอายุ จำเป็นที่จะต้องมีระบบส่งเสริมให้เกิดการออมก่อนวัยผู้สูงอายุ (ระบบการออมเพื่อวัยเกษียณ) เพื่อสร้างหลักประกันในวัยสูงอายุและเป็นกระบวนการสร้างความมั่นคงให้ผู้สูงอายุมีคุณค่า มีศักดิ์ศรี และสมควรดำรงชีวิตอยู่ในชุมชนของตนได้อย่างมีคุณภาพ เช่น

- ขยายการจ้างงานในระบบหลังการเกษียณอายุการทำงาน

- พิจารณาเงินบำนาญผู้สูงอายุรายเดือน

- การออมระยะยาว มีจัดการสรรเงินสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุทุกคนที่มีรายได้เพื่อช่วยในการยังชีพ เป็นต้น

- โดยมีหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ ได้แก่ กระทรวงการคลัง กระทรวงแรงงาน กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

สังคมไทยกำลังเผชิญกับปัญหาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ และในวันข้างหน้าในยุคของสังคมผู้สูงอายุ ข้อมูลไตรมาส ๓/๒๕๕๓ จากสำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานประกันสังคม กบข. ก.ล.ต. และ ILO พบว่า ปัจจุบันประเทศไทยมีประชากรประมาณ ๖๗.๓ ล้านคน จำแนกได้เป็น

๑. มีหลักประกันรายได้จากระบบการออม

- เอกชน จำนวน ๑๒.๖ ล้านคน

- รัฐบาล จำนวน ๑.๗๙ ล้านคน

- รัฐวิสาหกิจ จำนวน ๐.๒๑ ล้านคน

๒. เสนอความเห็นหรือข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญเพื่อประโยชน์ในการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ

๓. พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญที่คณะกรรมการมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญจัดทำขึ้น สภาปฏิรูปแห่งชาติได้ตั้งคณะกรรมการประจำสภา จำนวน ๑๘ คณะ เพื่อทำหน้าที่พิจารณา ปรึกษาหารือ หรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภาหรือตามที่สภามอบหมาย หลักประกันผู้สูงอายุที่สำคัญ มีดังนี้

๑. ด้านสุขภาพ คือ การมีสุขภาพร่างกาย สุขภาพจิต สังคม และปัญญาที่ดี

๒. ด้านเศรษฐกิจ คือ การมีรายได้เพื่อใช้จ่ายในปัจจุบันในวัยที่ไม่สามารถทำงานหรือหารายได้แล้ว (เกษียณ)

๓. ด้านสังคม คือ การมีงานทำ กิจกรรม และเพื่อน

๔. ด้านสิ่งแวดล้อมและที่อยู่อาศัย

ประเทศไทยได้เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aging society) ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๘ คือ มีประชากรอายุตั้งแต่ ๖๐ ปีขึ้นไปมากกว่าร้อยละ ๑๐ ของประชากรทั้งประเทศ และจะเป็นสังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ภายใน ๒๐ ปีข้างหน้า ในกลุ่มประเทศอาเซียนประเทศสิงคโปร์เป็นอันดับหนึ่งในเรื่องประชากรผู้สูงอายุ (๑๔ %) และประเทศไทยเป็นอันดับ ๒ (๑๒ %) ปัจจุบันผู้สูงอายุไทยมีแหล่งรายได้ที่สำคัญมาจากลูกหลาน บำเหน็จบำนาญ และเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ (๖๐๐ - ๑,๐๐๐ บาท/เดือน) แต่ในอนาคตครอบครัวมีขนาดเล็กลง ทำให้การพึ่งพิงรายได้จากลูกหลานจึงไม่อาจเพียงพอหรือไม่สามารถพึ่งพิงได้ ดังนั้น จึงควรเตรียมการสร้างความมั่นคงให้แก่ผู้สูงอายุในอนาคต

การประชุมสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ ปี พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งจัดโดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้มีมติเห็นชอบให้มีการส่งเสริมการออมเพื่อวัยผู้สูงอายุ โดยกระทรวงการพัฒนาสังคม ฯ ได้นำเสนอเรื่องดังกล่าวต่อคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติพิจารณา นายกรัฐมนตรีในฐานะประธานคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติได้เห็นชอบ จึงได้ตั้งปลัดกระทรวงการคลังเป็นประธานขับเคลื่อน

หลักการของพระราชบัญญัติกองทุนการออมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๔ คือ ให้แรงงานนอกระบบมีหลักประกันรายได้โดยรัฐสมทบส่วนหนึ่งและประชาชนสะสมส่วนหนึ่ง โดยเมื่ออายุ ๖๐ ปี จึงจะได้บำนาญตามอัตราการออมและระยะเวลาการออม และรัฐประกันความเสี่ยงให้แก่ประชาชน ซึ่งเริ่มออมได้ตั้งแต่อายุ ๑๕ - ๖๐ ปี แม้ว่ากฎหมายจะมีบทบัญญัติให้กองทุนนี้รับสมาชิกเมื่อพ้นระยะ ๓๖๐ วัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา (๙ พฤษภาคม ๒๕๕๕) แต่ปัจจุบันก็ยังไม่ได้มีการดำเนินการแต่อย่างใด ซึ่งหากย้อนกลับไปก่อนวันที่จะเปิดรับสมัครสมาชิกมีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลในเดือนสิงหาคม ๒๕๕๔ ทำให้ไม่มีการเปิดรับสมัคร ในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติร่วมกับเครือข่ายแรงงานนอกระบบจึงได้ติดตามประเด็นดังกล่าวพบว่ารัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังในสมัยนั้นได้ชะลอการบังคับใช้กฎหมายเพื่อแก้ไขกฎหมายจำนวน ๗ มาตรา แต่ไม่ได้เป็นการแก้ไขเนื้อหาในสาระสำคัญ ซึ่งเครือข่ายต่าง ๆ ได้ขับเคลื่อนติดตามการบังคับใช้กฎหมายมาโดยตลอดแต่ก็ยังไม่ได้มีการแก้ไขกฎหมายแต่ประการใด แต่ได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และอัตราการจ่ายเงินสมทบ ประเภทของประโยชน์ทดแทนตลอดจนหลักเกณฑ์และเงื่อนไขแห่งสิทธิในการรับประโยชน์ทดแทนของบุคคลซึ่งสมัครเป็นผู้ประกันตน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖ โดยให้ความคุ้มครองประกันสังคมสำหรับแรงงานนอกระบบตามมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ ได้ส่งผลทำให้บุคคลที่มีคุณสมบัติสมัครเป็นสมาชิกกองทุนการออมแห่งชาติเปลี่ยนไปสมัครตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว

ดังนั้น ไม่จำเป็นต้องออมทุกเดือน ซึ่งกระทรวงการคลังได้เสนอต่อคณะรัฐมนตรีทุกคณะที่ผ่านมา เพื่อผลักดันให้พระราชบัญญัติกองทุนการออมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๔ ให้มีผลบังคับใช้ โดยกองทุนการออมแห่งชาติเป็นสวัสดิการระยะยาวแต่กองทุนประกันสังคมเป็นสวัสดิการระยะสั้น ซึ่งการจัดสวัสดิการหรือการสงเคราะห์ใด ๆ ย่อมกระทบต่อภาระงบประมาณของประเทศ ดังนั้น การดำเนินการในส่วน of กระทรวงการคลังต้องพิจารณาอย่างรอบคอบเนื่องจากรับภาระดูแลกองทุนหลายกองทุน

คุณสมบัติของสมาชิกกองทุนการออมแห่งชาติ

๑. มีสัญชาติไทย

๒. มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบห้าปีบริบูรณ์และไม่เกินหกสิบปีบริบูรณ์

๓. ไม่เป็นสมาชิกของกองทุนเพื่อการชราภาพใด ๆ ที่มีการสมทบเงินจากรัฐหรือนายจ้าง เช่น ผู้ประกันตนตามกฎหมายว่าด้วยประกันสังคม ซึ่งส่งเงินเพื่อได้รับประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพ สมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการกรุงเทพมหานคร กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กองทุนสงเคราะห์ตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชน หรือเป็นสมาชิกกองทุนหรืออยู่ในระบบบำนาญอื่นตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง เป็นต้น

การจ่ายเงินสมทบ รัฐบาลจ่ายเงินสมทบตามระดับอายุของผู้เป็นสมาชิก ดังนี้

๑) สมาชิกที่บรรลุนิติภาวะ แต่ไม่เกิน ๓๐ ปี ได้รับเงินสมทบร้อยละ ๕๐ ของเงินที่สะสมเข้ากองทุนในแต่ละเดือน แต่ไม่เกินปีละ ๖๐๐ บาท

๒) สมาชิกที่อายุมากกว่า ๓๐ ปี แต่ไม่เกิน ๕๐ ปี ได้รับเงินสมทบร้อยละ ๘๐ ของเงินที่สะสมเข้ากองทุนในแต่ละเดือน แต่ไม่เกินปีละ ๙๖๐ บาท

๓) สมาชิกที่อายุมากกว่า ๕๐ ปี แต่ไม่เกิน ๖๐ ปี ได้รับเงินสมทบร้อยละ ๑๐๐ ของเงินที่สะสมเข้ากองทุนในแต่ละเดือน แต่ไม่เกินปีละ ๑,๒๐๐ บาท

การส่งเงินสะสมของสมาชิก จะต้องสะสมไม่น้อยกว่าครั้งละ ๕๐ บาท แต่เมื่อรวมกันแล้วไม่เกินกว่า ๑๓,๒๐๐ บาทต่อปี

การสิ้นสุดสมาชิกภาพ สมาชิกสิ้นสุดสมาชิกภาพเมื่ออายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์ ตาย หรือลาออกจากกองทุน

การจ่ายเงินให้แก่สมาชิก

๑) กรณีที่สมาชิกสิ้นสุดสมาชิกภาพเพราะอายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์ ให้สมาชิกมีสิทธิได้รับบำนาญจากเงินสะสม เงินสมทบ และผลประโยชน์จากเงินดังกล่าว ไปตลอดอายุขัย และคืนเงินให้กับผู้มีสิทธิรับผลประโยชน์ หากยังมีเงินคงเหลืออยู่ในบัญชีของสมาชิกผู้นั้น

๒) กรณีที่สมาชิกทุพพลภาพก่อนอายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์ สมาชิกจะขอรับเงินสะสมและผลประโยชน์ของเงินสะสมทั้งหมดหรือบางส่วนจากกองทุนก็ได้ โดยให้ขอรับได้เพียงครั้งเดียว ส่วนเงินสมทบและผลประโยชน์ของเงินสมทบจะจ่ายเป็นบำนาญให้สมาชิกเมื่ออายุครบ ๖๐ ปี ซึ่งในกรณีที่สมาชิกคงเงินไว้ในกองทุนทั้งหมดหรือบางส่วน จะนำเงินที่คงไว้มาคำนวณจ่ายบำนาญด้วย

๓) กรณีที่สมาชิกสิ้นสุดสมาชิกภาพเพราะลาออกจากกองทุน ให้สมาชิกมีสิทธิได้รับเงินสะสมและผลประโยชน์ของเงินสะสมจากกองทุน ส่วนเงินสมทบและผลประโยชน์ของเงินสมทบให้ตกเป็นของกองทุน

๔) กรณีสมาชิกอายุ ๖๐ ปีบริบูรณ์ ถ้าออมไม่ถึงขั้นที่จะได้บำนาญขั้นต่ำ ๖๐๐ บาท จะได้รับเป็นเงินบำรุงชีพเป็นรายเดือนไปจนกว่าเงินสะสม เงินสมทบ และผลประโยชน์จากเงินดังกล่าวจะหมด

๕) กรณีภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พบบัญญัติแห่งหมวด ๓ ใช้บังคับ หากในวันสมัครเข้าเป็นสมาชิก ผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิกมีอายุห้าสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไป ให้ผู้นั้นมีสิทธิเป็นสมาชิกของกองทุนต่อไปได้อีกสิบปี

สิทธิประโยชน์กรณีชราภาพ

๑. เงื่อนไขการเกิดสิทธิกรณีบำนาญชราภาพ

- จ่ายเงินสมทบมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑๘๐ เดือน ไม่ว่าจะระยะเวลา ๑๘๐ เดือนจะติดต่อกันหรือไม่ก็ตาม

- มีอายุครบ ๕๕ ปีบริบูรณ์
- ความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลง

๒. เงื่อนไขการเกิดสิทธิกรณีบำเหน็จชราภาพ

- จ่ายเงินสมทบไม่ครบ ๑๘๐ เดือน
- ความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลง
- มีอายุครบ ๕๕ ปีบริบูรณ์ หรือเป็นผู้ทุพพลภาพ หรือถึงแก่ความตาย

๓. ประโยชน์ทดแทนกรณีบำนาญชราภาพ

- กรณีจ่ายเงินสมทบมาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๑๘๐ เดือน มีสิทธิได้รับเงินบำนาญชราภาพเป็นรายเดือนใน อัตราร้อยละ ๒๐ ของค่าจ้างเฉลี่ย ๖๐ เดือนสุดท้ายที่ใช้เป็นฐานในการคำนวณเงินสมทบก่อน ความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลง

- กรณีที่มีการจ่ายเงินสมทบเกิน ๑๘๐ เดือน ให้ปรับเพิ่มอัตราบำนาญชราภาพตามข้อ ๑ ขึ้นอีกในอัตราร้อยละ ๑.๕ ต่อระยะเวลาการจ่ายเงินสมทบทุก ๑๒ เดือน สำหรับระยะเวลาที่จ่ายเงินสมทบเกินกว่า ๑๘๐ เดือน

๔. ประโยชน์ทดแทนกรณีบำเหน็จชราภาพ

- กรณีที่มีการจ่ายเงินสมทบต่ำกว่า ๑๒ เดือน ให้จ่ายเงินบำเหน็จชราภาพ มีจำนวนเท่ากับจำนวนเงินสมทบที่ผู้ประกันตนจ่ายเงินสมทบ เพื่อการจ่ายประโยชน์ทดแทนในกรณีชราภาพ กรณีที่มีการจ่ายเงินสมทบตั้งแต่ ๑๒ เดือนขึ้นไป ให้จ่ายเงินบำเหน็จชราภาพ มีจำนวนเท่ากับจำนวนเงินสมทบที่ผู้ประกันตนและนายจ้างจ่ายเงินสมทบ เพื่อการจ่ายประโยชน์ทดแทนในกรณีชราภาพ พร้อมผลประโยชน์ตอบแทน ตามที่สำนักงานประกันสังคมประกาศกำหนด

- กรณีผู้รับเงินบำนาญชราภาพถึงแก่ความตายภายใน ๖๐ เดือน นับแต่เดือนที่มีสิทธิได้รับเงินบำนาญชราภาพให้จ่ายเงินบำเหน็จชราภาพจำนวน ๑๐ เท่าของเงินบำนาญชราภาพรายเดือนที่ได้รับ คราวสุดท้ายก่อนถึงแก่ความตาย

ผู้ประกันตนโดยสมัครใจมาตรา ๓๙

๑. คุณสมบัติของผู้สมัคร

(๑) เคยเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๓ นำส่งเงินสมทบมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑๒ เดือนและออกจากงานไม่เกิน ๖ เดือน นับแต่วันที่ลาออกจากงาน

(๒) ต้องไม่เป็นผู้รับประโยชน์ทดแทนกรณีทุพพลภาพจากกองทุนประกันสังคม

ปัจจุบันมีสมาชิกจำนวน ๑,๑๐๐,๐๐๐ คน

- กรณีตาย

- กรณีชราภาพ (บำนาญชราภาพ) ผู้ประกันตนสามารถรับเงินก้อนเมื่ออายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์ และสิ้นสุดความเป็นผู้ประกันตน

ทางเลือกที่ ๓ จ่ายเงินสมทบ ๒๐๐ บาท/เดือน (จ่ายเอง ๑๐๐ บาท รัฐสนับสนุน ๑๐๐ บาท) ได้รับสิทธิประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพ (บำนาญชราภาพ) ผู้ประกันตนสามารถรับเงินบำนาญเมื่ออายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์ และสิ้นสุดความเป็นผู้ประกันตน โดยต้องจ่ายเงินสมทบถึงบำนาญขั้นต่ำหรือไม่น้อยกว่า ๔๒๐ เดือน (๓๕ ปี) จะได้รับเงินบำนาญชราภาพขั้นต่ำเดือนละ ๖๐๐ บาท ตลอดชีวิต

ทางเลือกที่ ๔ คือ ทางเลือกที่ ๑ และทางเลือก ๓ (๑+๓) จ่ายเงินสมทบ ๓๐๐ บาท/เดือน (จ่ายเอง ๑๗๐ บาท รัฐสนับสนุน ๑๓๐ บาท)

ทางเลือกที่ ๕ คือ ทางเลือกที่ ๒ และทางเลือก ๓ (๒+๓) จ่ายเงินสมทบ ๓๕๐ บาท/เดือน (จ่ายเอง ๒๐๐ บาท รัฐสนับสนุน ๑๕๐ บาท)

ปัจจุบันผู้ประกันตนที่เลือกจ่ายเงินสมทบตามทางเลือกที่ ๔ และ ๕ มีจำนวน ๙,๙๐๐,๐๐๐ คน และตั้งแต่มีการบังคับใช้มาตรา ๔๐ มีผู้ประกันตนลาออกจำนวน ๑๖,๐๐๐ คน

ทั้งนี้ ในการจ่ายเงินสมทบของผู้ประกันตนมาตรา ๔๐ จ่ายเป็นรายเดือน ๆ ละ ๑ ครั้ง และจ่ายเงินสมทบล่วงหน้าได้ครั้งละไม่เกิน ๑๒ เดือน แต่ไม่สามารถจ่ายเงินสมทбы้อนหลังได้

และผู้ประกันตนที่ประสงค์รับเงินบำนาญชราภาพเพิ่มขึ้นสามารถจ่ายเงินสมทบเพิ่มเติมได้ไม่เกินเดือนละ ๑,๐๐๐ บาทต่อเดือน ยกเว้น กรณีทางเลือกที่ ๕ (๒+๓) สามารถจ่ายเงินสมทบเพิ่มเติมได้ไม่เกินเดือนละ ๒,๐๐๐ บาท

นางสาวอรุณี ศรีโต ประธานเครือข่ายบำนาญภาคประชาชน ได้ให้ข้อมูลและข้อคิดเห็นสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

เครือข่ายแรงงานบำนาญประชาชนได้ขับเคลื่อนให้มีการบังคับใช้พระราชบัญญัติกองทุนการออมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๔ มาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๕๖ โดยได้ยื่นจดหมายต่อนายกรัฐมนตรี และได้เข้าพบรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังในสมัยนั้น คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ โดยเครือข่ายได้เข้าชื่อเพื่อยื่นฟ้องเป็นคดีต่อศาลปกครองแล้วและจะมีการพิจารณาพิพากษาคดีในวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๘

ประเทศไทยควรมีระบบบำนาญที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงานเดียว เช่น กระทรวงการคลัง โดยควรมีกฎหมายเกี่ยวกับบำนาญเป็นการเฉพาะเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและการจ่ายเงินในรูปแบบบำนาญจะช่วยทำให้ผู้สูงอายุมีรายได้ทุกเดือน นอกจากนี้สำนักงานประกันสังคมควรมีการปฏิรูปในอนาคตเพื่อให้การทำงานมีความโปร่งใสมากขึ้น

๗. ผู้ประกันตนได้เรียกร้องให้แก้ไขกฎหมายว่าด้วยประกันสังคม โดยให้ผู้ประกันตนมีสิทธิเลือกรับเป็นบำเหน็จได้ถ้าผู้ประกันตนได้สิทธิรับบำนาญ

๘. ประชาชนไม่ทราบหรือไม่สามารถตัดสินใจได้ว่าจะเลือกการออมในรูปแบบใด และไม่รู้ว่าจะเมื่อถึงวันเกษียณอายุจะมีเงินออมเท่าไร ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการประชาสัมพันธ์รูปแบบการออมของกองทุนต่าง ๆ ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างทั่วถึงและสร้างความเข้าใจให้แก่ประชาชน

๙. กองทุนการออมแห่งชาติไม่เอื้อประโยชน์ต่อแรงงานที่ต้องย้ายไปย้ายมาระหว่างแรงงานในระบบและนอกระบบ ทำให้คนอาจจะออมไม่ครบตามเงื่อนไขของกองทุน และส่งผลให้หลุดพ้นออกจากระบบบำนาญระบบใดระบบหนึ่ง และเสียสิทธิประโยชน์ที่จะได้รับจากการออมเงินกับกองทุน

๑๐. กองทุนการออมแห่งชาติจะดำเนินการอย่างไร ถ้าไม่มีคนสมัครเป็นสมาชิก

ข้อเสนอแนะ

๑. กองทุนการออมแห่งชาติควรจัดตั้งเป็นองค์กรอิสระ เพื่อให้ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญได้เข้ามาบริหารกองทุนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๒. การออกพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ระเบียบ หรือข้อบังคับ ของกระทรวงการคลัง เพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัติกองทุนการออมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๔ ควรให้โอกาสประชาชนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเพื่อประกอบการดำเนินงานของกระทรวงการคลัง

๓. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีกระบวนการสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนเลือกการออมในรูปแบบบำนาญหรือสมัครเป็นสมาชิกกองทุนการออมแห่งชาติ โดยควรชี้แจงข้อมูลและประโยชน์ที่จะได้รับจากการออมระยะยาวหรือระบบบำนาญให้ประชาชนได้รับทราบอย่างชัดเจน

๔. ปัจจุบันประเทศไทยมีระบบบำเหน็จบำนาญสำหรับผู้สูงอายุหลายระบบ เช่น กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ กองทุนประกันสังคม กองทุนสงเคราะห์ตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชน กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ กองทุนประกันสังคมสำหรับแรงงานนอกระบบตามมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ เป็นต้น ซึ่งเห็นได้ว่ามีระบบกองทุนบำเหน็จบำนาญที่จะดูแลประชาชนเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุที่พอเพียง แต่มีหลายหน่วยงานที่ควบคุมดูแลกองทุนดังกล่าว ดังนั้น หน่วยงานที่รับผิดชอบดูแลระบบบำเหน็จบำนาญดังกล่าวหากไม่มีการ

สรุปการประชุมประเด็นติดตามการบังคับใช้พระราชบัญญัติกองทุนการออมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๔

ตามที่คณะอนุกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน และผู้สูงอายุ ได้รับมอบหมายจาก คณะกรรมการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติ แห่งชาติ ให้พิจารณาติดตามการบังคับใช้พระราชบัญญัติกองทุนการออมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๔ จึงได้เชิญ ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง เข้าร่วมประชุม สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

กองทุนการออมแห่งชาติมีวัตถุประสงค์เพื่อให้แรงงานนอกระบบมีรายได้ที่มั่นคงยามชราภาพ มีรายได้ที่เพียงพอและดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรีเมื่อเวลาไม่มีแรงงาน โดยต้องการให้สังคมได้มีส่วนร่วม และมีวินัยในการออมด้วย ซึ่งได้จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติกองทุนการออมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๔ โดยได้ ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๔ และได้กำหนดให้เปิดรับสมัครสมาชิก เมื่อพ้นระยะเวลา ๓๖๐ วัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา (๙ พฤษภาคม ๒๕๕๕) ซึ่งกระทรวงการคลังได้เสนอร่างกฎกระทรวงที่ต้องออกตามกฎหมายดังกล่าวจำนวน ๗ ฉบับ ต่อคณะรัฐมนตรีตั้งแต่วันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๖ แต่รัฐบาลสมัยนั้นได้ให้สำนักงานประกันสังคมเพิ่มความ คุ่มครองให้แก่ผู้ประกันตนตามมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ โดยตราพระราช กฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และอัตราการจ่ายเงินสมทบ ประเภทของประโยชน์ทดแทน ตลอดจน หลักเกณฑ์และเงื่อนไขแห่งสิทธิในการรับประโยชน์ทดแทนของบุคคลซึ่งสมัครเป็นผู้ประกันตน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖ ซึ่งได้เพิ่มทางเลือกที่ ๓, ๔ และ ๕ โดยนำหลักการของกองทุนการออมแห่งชาติไปปรับใช้ ดังนี้

ทางเลือกที่ ๑ จ่ายเงินสมทบ ๑๐๐ บาท/เดือน (จ่ายเอง ๗๐ บาท รัฐสนับสนุน ๓๐ บาท)

ทางเลือกที่ ๒ จ่ายเงินสมทบ ๑๕๐ บาท/เดือน (จ่ายเอง ๑๐๐ บาท รัฐสนับสนุน ๕๐ บาท)

ทางเลือกที่ ๓ จ่ายเงินสมทบ ๒๐๐ บาท/เดือน (จ่ายเอง ๑๐๐ บาท รัฐสนับสนุน ๑๐๐ บาท)

ได้รับสิทธิประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพ (บำนาญชราภาพ) ผู้ประกันตนสามารถรับเงินบำนาญเมื่ออายุ ครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์ และสิ้นสุดความเป็นผู้ประกันตน โดยต้องจ่ายเงินสมทบถึงบำนาญขั้นต่ำหรือไม่น้อยกว่า ๔๒๐ เดือน (๓๕ ปี) จะได้รับเงินบำนาญชราภาพขั้นต่ำเดือนละ ๖๐๐ บาท ตลอดชีวิต

ทางเลือกที่ ๔ คือ ทางเลือกที่ ๑ และทางเลือก ๓ (๑+๓) จ่ายเงินสมทบ ๓๐๐ บาท/เดือน (จ่ายเอง ๑๗๐ บาท รัฐสนับสนุน ๑๓๐ บาท)

ทางเลือกที่ ๕ คือ ทางเลือกที่ ๒ และทางเลือก ๓ (๒+๓) จ่ายเงินสมทบ ๓๕๐ บาท/เดือน (จ่ายเอง ๒๐๐ บาท รัฐสนับสนุน ๑๕๐ บาท)

ทั้งนี้ กระทรวงการคลังได้เสนอร่างกฎกระทรวงทั้ง ๗ ฉบับ อย่างต่อเนื่อง และได้เตรียมเสนอ เข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีในวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ และสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง จะต้องดำเนินการปรับแก้ไขพระราชบัญญัติกองทุนการออมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๔ โดยเพิ่มบทเฉพาะกาล ให้รับโอนผู้ประกันตนและเงินของผู้ประกันตนมาตรา ๔๐ (กรณีบำนาญ ทางเลือกที่ ๓, ๔ และ ๕) แห่ง พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ จำนวน ๑ ล้านคน จากกองทุนประกันสังคมไปยังกองทุนการ

๑. สมาชิกที่บรรลุนิติภาวะ แต่ไม่เกิน ๓๐ ปี ได้รับเงินสมทบร้อยละ ๕๐ ของเงินที่สะสมเข้ากองทุนในแต่ละเดือน แต่ไม่เกินปีละ ๖๐๐ บาท

๒. สมาชิกที่อายุมากกว่า ๓๐ ปี แต่ไม่เกิน ๕๐ ปี ได้รับเงินสมทบร้อยละ ๘๐ ของเงินที่สะสมเข้ากองทุนในแต่ละเดือน แต่ไม่เกินปีละ ๙๖๐ บาท

๓. สมาชิกที่อายุมากกว่า ๕๐ ปี แต่ไม่เกิน ๖๐ ปี ได้รับเงินสมทบร้อยละ ๑๐๐ ของเงินที่สะสมเข้ากองทุนในแต่ละเดือน แต่ไม่เกินปีละ ๑,๒๐๐ บาท

การส่งเงินสะสมของสมาชิกจะต้องสะสมไม่น้อยกว่าครั้งละ ๕๐ บาท แต่เมื่อรวมกันแล้วไม่เกินกว่า ๑๓,๒๐๐ บาทต่อปี

การจ่ายเงินให้แก่สมาชิก

๑. กรณีที่สมาชิกสิ้นสมาชิกภาพเพราะอายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์ ให้สมาชิกมีสิทธิได้รับบำนาญจากเงินสะสม เงินสมทบ และผลประโยชน์จากเงินดังกล่าว ไปตลอดอายุขัย และคืนเงินให้กับผู้มีสิทธิรับผลประโยชน์ หากยังมีเงินคงเหลืออยู่ในบัญชีของสมาชิกผู้นั้น

๒. กรณีที่สมาชิกทุพพลภาพก่อนอายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์ สมาชิกจะขอรับเงินสะสมและผลประโยชน์ของเงินสะสมทั้งหมดหรือบางส่วนจากกองทุนก็ได้ โดยให้ขอรับได้เพียงครั้งเดียว ส่วนเงินสมทบและผลประโยชน์ของเงินสมทบจะจ่ายเป็นบำนาญให้สมาชิกเมื่ออายุครบ ๖๐ ปี ซึ่งในกรณีที่สมาชิกคงเงินไว้ในกองทุนทั้งหมดหรือบางส่วน จะนำเงินที่คงไว้นี้มาคำนวณจ่ายบำนาญด้วย

๓. กรณีที่สมาชิกสิ้นสมาชิกภาพเพราะลาออกจากกองทุน ให้สมาชิกมีสิทธิได้รับเงินสะสมและผลประโยชน์ของเงินสะสมจากกองทุน ส่วนเงินสมทบและผลประโยชน์ของเงินสมทบให้ ตกเป็นของกองทุน

๔. กรณีสมาชิกอายุ ๖๐ ปีบริบูรณ์ ถ้าออมไม่ถึงขั้นที่จะได้บำนาญขั้นต่ำ ๖๐๐ บาท จะได้รับเป็นเงินบำรุงชีพเป็นรายเดือนไปจนกว่าเงินสะสม เงินสมทบ และผลประโยชน์จากเงินดังกล่าวจะหมด

ทั้งนี้ กระทรวงการคลังได้จัดทำตารางแผนการออมส่วนบุคคลเพื่อคำนวณผลประโยชน์ที่สมาชิกจะได้รับไว้ในร่างกฎกระทรวงซึ่งอยู่ระหว่างการเสนอกณะรัฐมนตรีพิจารณา เช่น ถ้าออมเงินขั้นต่ำเป็นเงิน ๕๐ บาท / เดือน เป็นระยะเวลา ๔๕ ปี จึงจะได้บำนาญขั้นต่ำ ๖๐๐ บาท/เดือน เป็นต้น นอกจากนี้ระบบการออมของประเทศไทยมีหลากหลายช่องทางเลือก ดังนั้น สมาชิกกองทุนการออมและประชาชนสามารถเลือกรูปแบบการออมโดยวิธีการอื่นเพิ่มเติมได้ เช่น กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF) กองทุนรวมหุ้นระยะยาว (LTF) เป็นต้น

กระทรวงการคลังและกระทรวงแรงงานได้ดำเนินงานเชิงบูรณาการร่วมกันและได้หารือกันแล้วมีความเห็นตรงกันว่าระบบบำนาญให้อยู่ภายใต้การดูแลของกระทรวงการคลัง เนื่องจากเป็นภาระงบประมาณของประเทศในระยะยาว สำหรับสวัสดิการระยะสั้น (กรณีเจ็บป่วย ประสบอุบัติเหตุ ทุพพลภาพ) ให้อยู่ภายใต้การดูแลของสำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน ซึ่งกองทุนการออมแห่งชาติไม่ได้ส่งผลกระทบหรือทำให้บุคคลกลุ่มใดเสียประโยชน์ เนื่องจากกองทุนการออมแห่งชาติเป็นการสร้างระบบประกันสุขภาพให้แก่แรงงานนอกระบบ

๘. กระทรวงการคลังควรจัดทำแผนการออมให้ประชาชนที่สนใจสมัครเป็นสมาชิกกองทุนการออมแห่งชาติได้พิจารณาเลือกออมเพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับค่าใช้จ่ายในวัยสูงอายุของตนเองในอนาคต

๙. ควรให้โอกาสแก่สมาชิกที่ส่งเงินสะสมอย่างต่อเนื่องและจะมีเงินสะสมถึงเกณฑ์ได้รับบำนาญในปีที่สมาชิกจะอายุครบ ๖๐ ปี แต่สมาชิกต้องส่งเงินสะสมเกินกว่าที่เกณฑ์กำหนด (ไม่เกิน ๑๓,๒๐๐ บาท/ปี) ดังนั้น จึงควรกำหนดให้สมาชิกสามารถจ่ายเงินสะสมได้ในระดับที่จะทำให้ตนเองได้รับเงินบำนาญแม้ว่าจะเกินกว่าที่เกณฑ์กำหนด

๑๐. หน่วยงาน องค์กร และสังคมทุกภาคส่วน เช่น อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) กลุ่มสวัสดิการชุมชน เป็นต้น โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรช่วยสนับสนุนและประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทั่วไปและแรงงานนอกระบบที่อยู่ตามชายขอบหรือห่างไกลข้อมูลข่าวสารได้ให้ความสำคัญต่อการออมเพื่อวัยสูงอายุ จัดการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับรู้ มีความเข้าใจ และเข้าถึงกองทุนการออมแห่งชาติ รวมทั้งกระบวนการตัดสินใจของประชาชนที่จะสมัครเป็นสมาชิกและการเลือกรูปแบบการออม

๑๑. เนื่องจากปัจจุบันยังไม่มี การเปิดรับสมัครสมาชิกกองทุนการออม ซึ่งทำให้มีผู้เสียประโยชน์จากการเปิดรับสมัครที่ล่าช้า ดังนั้น กระทรวงการคลังควรมีแนวทางการเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการเปิดรับสมัครสมาชิกที่ล่าช้า เช่น การขยายระยะเวลาการออม การเพิ่มอายุของผู้สมัครสมาชิก หรือการเพิ่มเงินสมทบหรือผลประโยชน์ให้แก่สมาชิก เป็นต้น
